

Hviezdy

pre
teba

MIROSLAVA
VARÁČKOVÁ

**Hviezdy
pre teba**

Miroslava Varáčková napísala tieto knihy:

O lásku sa neprosí

Anjeli noci

Hriech v mene života

Prežila som svet

Sprevádzачka

Obchodníci s nádejou

Tri kroky do pekla

Láska z ulice

Nepobozkaná

Adaptácia

Len to nikomu nepovedz

Grafitové dievča

Drž ma, keď padám

Stálo to za to

Spolu to zvládneme

To, čo nás spája

Zostanem s tebou

Hviezdy pre teba

MIROSLAVA VARÁČKOVÁ

Hviezdy pre teba

slovar

Tento projekt z verejných zdrojov podporil

U. fond
na podporu
umenia

Copyright © Miroslava Varáčková 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2021

Cover © Michal Šajmír 2021

ISBN 978-80-556-5137-8

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie

Zodpovedná redaktorka Martina Urbanová

Návrh obálky Michal Šajmír

Editorka Dana Brežňanová

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2021.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač KASICO, a. s., Bratislava

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným odporúčaním pre konečných predajcov.

„Keď je všetko stratené, zostáva ešte budúcnosť.“

David Bowie

Prvá kapitola

Pristihnutí pri čine

Na okno dopadne kamienok. Nastal čas.

Vyleziem z postele, skontrolujem vak, či som na nič nezaбудla, a trikrát zablikám baterkou. Vopred dohodnuté znamenie, ktoré navrhol Mišo, neúnavný bojovník proti mobilom a absolútny outsider medzi chalanmi.

Keď opatrne vyklížnem z izby a po špičkách sa zakrádam okolo dedovej spálne, počujem len chrápanie. Neklamný znak tvrdého spánku, ktorý naruší iba máločo. Ak budem mať šťastie, ani nezistí, že som bola preč.

Pohladkám zvedavú Černicu, obujem si tenisky a pripravená do boja za sebou nenápadne zavriem.

Vonku za plotom na mňa už netrpezlivo čakajú Mišo s Alicou, a len čo sa ukážem, Mišo mi podá skladaciu mapu.

„Budeš dávať pozor, aby sme nezablúdili a zbytočne nestrácali čas!“ zavelí. Ujal sa úlohy vodcu a až príliš sa nechal strhnúť plánom. Kypí z neho zriedkavé nadšenie.

„Papierová,“ zamrmlm. Ešte stále ma dokáže prekvapiť jeho odhodlanie za každú cenu obísť technické výdobytky, hoci som si na to už mohla za posledné týždne zvyknúť. Odkedy sme sa dali na spoločný projekt, stali sa z nás nerozluční kamoši a trávim spolu takmer všetok voľný čas.

„Oceníš ju, keď sa ocitneme na miestach bez signálu,“ zamudruje a strčí si do úst žuvačku.

„V Mariánskej priekope alebo za polárnym kruhom.“ Prevrátim oči a upaľujem preč z našej ulice. Dedo síce spí, no nemienim riskovať, že ma uvidí niekto zo susedov. Zo všetkého najviac neznáša, keď sa mu druhí starajú do života a do mojej výchovy. Ustavičné žalovanie a rady, ako sa postarať o vnučku v puberte, ho privádzajú do zúrivosti. Keby bolo na ňom, nič by mi nezakazoval. Verí, že mám dosť vlastného rozumu, no v záujme zachovania pokoja sme sa dohodli, že po zotmení budem ostávať radšej doma. Nechcem ho sklamať.

„Mám vytypovaných niekoľko miest, zakrúžkoval som ich na mape.“ Mišo ma poľahky doženie a naznačí, aby som ju rozprestrela.

Keď zjádeme za roh, postavím sa pod pouličnú lampu a vyhladáam zvýraznené body. Sú roztrúsené po celej periférii mesta aj v príľahlých lesoch. Dokonca ich označil číslami, asi podľa dôležitosti. Potrvá, kým všetky obídeme.

„Zaberie nám to kopu času,“ zamyslím sa nahlas.

„Pohneme si a budeme poriadne hľadať. Všetko závisí len od nás,“ mykne plec om a spraví bublinu. „Možno už dnes v noci nájdeme, čo treba.“

Prikývnem. Konečne sa na niečom zhodneme.

„Vytiahneme tajné detektory a bude to hračka,“ nadhodím zo žartu. „Správna štvorka v akcii. Misia Záchrana umenia sa začína.“

Na Mišovej tvári sa objaví náznak úsmevu a konečne sa prestane tváriť vážne. Nevie, čo sa mu stalo, že stratil zmysel pre humor, ale je fajn vidieť na ňom aspoň malý prejav pobavenia. Keď sme začali pred rokmi chodiť do tej istej školy, mal iskru, ktorá časom pohasla a nanovo vzbĺkla až nedávno, aj to iba vďaka nášmu spoločnému cieľu.

„Prichystala som chýbajúce skice, v pondelok ich prinesiem do školy.“ Prestúpim z nohy na nohu a strčím mapu do vrec-ka na nohaviciach. „S predlohou sa nám bude pracovať lepšie.“

„A ja som si vydrankal vyššie vreckové, som ochotný celé ho obetovať.“

„Neblázni...“

„Neskoro! Už som sa rozhodol.“

„Za čo si budeš kupovať desiatu?“

„Vezmem si z domu lepeňák.“

„Nech žije chleba s maslom,“ prehodím veselo a mrknem na Miša. Vzdať sa každodennej návštevy bufetu a legendárnej zemiakovej baby, ktorá rozvoniava po celej škole, bude obeta hodna hrdinu.

Alica postáva bokom a tvári sa, že ju náš rozhovor nezaujíma. Stláča si prsty a olupuje nechty, na ktorých jej ostali zvyšky červeného laku. Tvrdohlavo presviedča celý svet, že ešte aj dýcha z povinnosti a nie je nič, čo by ju mohlo nadchnúť, ale klame. A ako! Asi sa iba bojí zhodiť ulitu. Aj teraz, hoci sa nepozera, určite vníma každé naše slovo a starostlivo ho ukladá do pamäti, aby nás neskôr mohla prekvapiť vhodnou poznámkou či radou.

„Ozaj, a čo Dominik?“ napadne mi. „Kde sa k nám pridá?“

„Nikde,“ odvetí Mišo.

„Prečo? Nebodaj cúvol?!“

„Zasa ho donútili migrovať.“ Napraví si čiapku, pod ktorou skrýva kučeravé vlasy, poškriabe sa na hlave a zatvári sa kyslo.

„K otcovi?“ spýtam sa, hoci poznám odpoveď.

„Ako inak. Pohadzujú si ho ako horúci zemiak. Ani jeden nemá naňho dosť času. Keby mohli, odoslali by ho na ministerstvo zbytočnosti.“

„Bez spiatočnej adresy.“

„Prioritne!“

Povzdychnem si, a aj keď viem, že Dominik je silný chalan, príde mi ho ľúto. Odkedy sa jeho rodičia rozviedli a mama si našla prácu v zahraničí, nemá to ľahké. Sústavne sa presúva od jedného k druhému a nikde nemá zázemie. Dokonca mu vybavili individuálne štúdium, len aby mu v škole tolerovali časté vymeškávanie.

„Musí byť pekle, keď ťa nikde nechcú,“ vypadne zo mňa po chvíli zamyslenia.

„Čo ty vieš o pekle?“ odfrkne Mišo a zamračí sa. Očividne sa mu nepáči, čo som práve povedala.

Zazriem naňho, ale odpoviem radšej iba v duchu. *Ja nič. A ty?*

* * *

Keď konečne dorazíme na prvé miesto, vo svetlách bateriek sa zaleskne niekoľko kusov kovu. Vytŕčajú z kopy a ihneď pritiahnu našu pozornosť. Mišo podíde bližšie a čosi z nej opatrne vyberie. Zlomený sušiak na bielizeň.

„Bude sa hodiť,“ povie a spokojne ho odloží nabok.

Na kúpalisku za mestom, ktoré už nespľňa svoj účel a ľudia ho zmenili na skládku odpadu, je tma ako v rohu. Dovidím iba na niekoľko metrov pred seba a na pár stromov, ktoré sa zlovestne kývajú sem a tam. Sama by som sa sem sotva odvážila.

Namierim baterkou pred seba, preložím veci z neveľkej kopy, prehrabem sa nimi, a keď nájdem ozubené koleso, ihneď sa nadchnem. Je neveľké, ocelové, bez chýbajúcich častí. Presne viem, ako ho použijeme. Paráda!

„Našla som poklad,“ zvolám radostne.

Mišo dobehne ku mne a dokonca aj Alica zvedavo zdvihne hlavu.

„Podobné má aj dedo, ale keby mu zmizli, vyhlásil by celoštátne pátranie. Je háklivý na svoju zbierku súčiastok,“ poviem a dovolím Mišovi, aby si ho obzrel a potom skryl do vaku. „Keby ste videli, koľko má doma rozložených bicyklov! Hotové cajgelmúzeum.“

„Jablko nepadá ďaleko od stromu. Alebo vnučka od deda. Si v správnych rukách, Žela,“ ozve sa konečne aj Alicia. „Mať v rodine niekoho s rovnakou záľubou je na nezaplatenie.“

„Neverím, že by si všimol, ak by si mu potiahla nejakú drobnosť,“ zapochybuje Mišo.

„By si sa čudoval,“ zasmejem sa a pustím sa do ďalšieho hľadania.

Vodovodné kohútiky, lavór, tričko s nápisom Majte ma radi!, kus podivného plastu, fľaše, vyfučaný detský bazén, prasknutá lopta...

Ludia vyhodia všeličo. A všelikam. Bezohľadnosť level nekonečno.

Pomyslím si, aké bude fajn, keď aspoň niečo z týchto nepotrebných vecí dostane druhú šancu a ocitne sa v našom projekte. Socha z odpadu. Steampunková korytnačka veľká ako človek. Pružiny, ciferník, ozubené kolesá, menšie i väčšie časti trubiek...

Popustili sme uzdu fantázii a pustili sa do práce, len aby sa nám podarilo zachrániť ZUŠ-ku pred zatvorením. Ak vyhráme celoslovenskú súťaž a získame cenu, konečne nikto nebude pochybovať, že má zmysel, aby ostala zachovaná. Aj keď je nás v nej málo a nerobíme nič svetoborné, zaslúžime si mať miesto, kde nás chápu.

Ešte nedávno vyzeralo všetko beznádejne, kým učiteľ neprišiel s nápadom zabojsovať. Spojil nespojiteľné a dal dokopy nás, decká s rozdielnymi povahami, ktoré nemali k sebe nikdy blízko a pokope ich držala iba láska k pekným veciam a kreativita.

Alicu som často nemohla vystáť pre jej ustavične znudený výraz, Mišo pre zmenu nemohol vystáť nikoho, kto visel na mobile a vešal fotky svojich výtvorov na sociálne siete, vrátane mňa a Alice, a Dominik... Dominik je vždy s každým za dobre, ale často chýba. Teraz už viem prečo. Horko-ťažko, ale predsa pomaly nachádzame spoločnú reč.

Nikomu z nás však v prvej chvíli ani len nenapadlo, kam až zjídeme, že sa budeme po nociach prehrabávať v smetiach a vyhľadávať nezákonné skládky, aby sme dokončili sochu. Učiteľa by porazilo, ak by o tom vedel.

Opatrne skočím do bazéna bez vody a prekročím črepiny. Obídem uschnutý vianočný stromček s anjelskými vlasmi a pokriveným zvončekom. Zvesím ho a strčím do vrecka. Pre šťastie. Toho predsa nikdy nie je dost.

Potom pomôžem Alici prekutrať smeti na druhom konci bazéna. Čosi nájde, čosi ostré a rozbité. Na lesklých častiach sa láme svetlo baterky a vytvára zaujímavú hru farieb. Kus tienidla lampy? Či ďalšia vianočná ozdoba?

„Butik Bez ladu a skladu. Nájde sa tu všetko.“ Zvalím sa na kreslo bez nožičiek, zoberiem si od Alice sklíčko a priložím si ho k oku. Hoci je tma a ani s baterkou toho veľa nevidno, v mysli mi vyskočia obrazy farebného sveta. Moje prekliatie aj dar. Všetko vidím vlastnou optikou. „Strašidelné fantastické miesto. Chceš sa pozrieť? Je skoro ako kaleidoskop. Keď ním pohneš, uvidíš zázraky.“

Pokrúti hlavou.

„Keby mi niekto ešte pred pár týždňami povedal, že budem snoriť medzi odpadkami, vysmiala by som ho.“ Pokrčí nosom a opráši si ruky.

„Čaro neočakávaného.“

„Žela?“ stíši hlas a zvažnie.

„Hm?“

„Čo spravíme, ak sa nám nepodarí vyhrať? Rozmýšľala si už nad tým?“

„Odnesieme sochu pred starostov dom, aby všetci videli, ako sa dá nakladať s odpadom,“ poviem pobavene, vyskočím na nohy a pustím sa do ďalšieho hľadania.

Nechcem nad tou možnosťou uvažovať. Nepustili sme sa do boja predsa preto, aby sme neuspeli.

„Korytnačka ako symbol dlhovekosti,“ začujem ju zašomrať.

„Presne tak.“

„A ohrozeného druhu. Myslíš si, že ľudia pochopia, čo ňou chceme povedať?“

Myknem plecami.

„Hádam hej. Nepodceňujem ich.“

„Ak zavrú ZUŠ-ku, zahájim protest,“ vyhlási odhodlane, vystrie sa a založí si ruku vbok.

„Aký?“

„Ešte neviem, ale nechcem patriť medzi ohrozené druhy. Koho už len zaujímajú sochári? Mala som v pláne študovať výtvarné umenie, ale bez skúseností sa na výšku dostanem iba ťažko. A dochádzať do iného mesta a za iným učiteľom...“ zamračí sa.

„Ak by sme ukradli a dobre skryli všetko, čo súvisí s umením, pochopili by, aký by bol svet bez neho nudný a škaredý.“

„Viem si ťa predstaviť, ako sa pokúšaš odtiahnuť bronzového Štúra z námestia,“ rozosmeje sa a pokrúti hlavou.

„Akiste by mi to odpustil.“

„Zarecitovala by si mu Rozžehnaní.“

„Zapomeň, Drahá, zapomeň jinocha...“ spomeniem si na prvý verš z básničky, ktorú sme nedávno rozoberali na hodine literatúry, vyložím si nohu na kreslo a teatrálny ho prednesiem.

„Padáme!“ ozve sa zrazu Mišov krik. Poznať v ňom strach i vzrušenie. „Nepriateľ za pätami. Kód dva, útek a záchrana vlastného zadku! Opakujem, kód dva!“

Prudko sa otočím. Zbadám ho upaľovať preč so sušiakom pod pazuchou. Prirýchlo sa stráca za bránou s porušeným zámkom a mizne v tme.

Alica krátko primrzne na mieste, no našťastie sa rýchlo spamätá, keď ju zdrapnem za ruku. Vylezieme z bazéna a trielime, čo nám dych stačí. No skôr ako stihneme opustiť kúpalisko, únikovú cestu nám zahatá vysoká postava.

Pomóc!

* * *

„Čo tu robíte?“ ozve sa nado mnou dunivý hlas.

„Nič,“ pípnem.

„Nič,“ zopakuje Alica a drží sa ma pevne ako kliešť. Stíska mi prsty, až to bolí.

„Je sem zákaz vstupu. Neviete čítať?“ Muž ukáže na tabuľu na plote, ktorú v tme aj tak odtiaľto nevidno.

„A hlavne vývozu odpadu,“ vyletí zo mňa sarkasticky a až príliš odvážne.

„Nebuď drzá!“ Chlap v prešivanom kabáte a s čiapkou na hlave sa skloní a pozrie mi do očí. „Tuším ťa poznám. Nie si ty...“

„Nie som,“ rýchlo sa uhnem a zasvietim mu baterkou do tváre, aby si ma nemohol lepšie obzrieť.

Obranne zdvihne ruku a zanadáva.

S Alicou neváhame, využijeme vhodnú chvíľu, prešmykneme sa popri ňom a padáme preč. Bežíme rovno za nosom, potkýname sa o výmole na zanedbanom chodníku a odhadujeme smer, akým sa asi vybral Mišo. Kryje nás hustý porast po oboch

stranách a tma, až v diaľke na konci dlhokánskeho lesoparku sa zalesknú svetlá mesta.

„Kto to bol?“ spýta sa ma, keď konečne zastaneme, aby sme sa mohli vydýchať. „Zdalo sa, že sa poznáte.“

Myknem plecóm.

„To je jedno. Len čo nás zbytočne vystrašil.“

„Možno stráži takéto miesta pred vandalmi.“

„Samozvaný strážiac do maku,“ zasmejem sa na slovnej hračke, ktorá mi práve napadla. Potom vytiahnem mapu, poviem Alici, aby nad ňou podržala baterku, a pohľadám vyznačený bod číslo dva.

Nachádza sa od nás poriadny kus. Nevie, podľa čoho Mišo určoval poradie, určite mal na to nejaký kľúč, no vzdialenosť to rozhodne nebola. Možno zavážila veľkosť skládky, ktovie.

„Mali by sme tam ísť,“ navrhnem, na čo Alica prikývne. „Som si istá, že nás tam bude čakať, aj keď nemáme záložný plán pre takéto prípady.“

„Alebo to zobral rovno domov,“ zapochybuje.

„Nemyslím si, Mišo rozhodne nie je typ, ktorý sa vzdáva uprostred boja.“

„Nevyzeral dvakrát odvážne, keď upaľoval preč.“

„Chránil si vlastný zadok, to je normálne. Nikdy predsa nesľúbil, že nám bude robiť ochrancu.“

„Ale mohol.“

„Nepopieram,“ zasmejem sa.

Postupne zo mňa opadá napätie aj strach. Snažím sa zabudnúť na nečakané stretnutie s mužom a nemyslieť dopredu na následky, hoci nepochybujem, že ma čaká neprijemná dohra. Dedovi kamaráti sú u nás takmer každý deň a tohto som v garáži videla už neraz.

Budem mať čo vysvetľovať.

Po Mišovi na ďalšom mieste nie je ani stopy. Buď naozaj odišiel domov, alebo nás čaká inde. Tak či onak, s Alicou využijeme čas a pohľadáme ďalšie veci.

Potom sa rozdelíme a vyberieme sa každá iným smerom.

Keď zaleziem nazad do postele, je už tesne po polnoci. Dedo naďalej spokojne odfukuje a Černica sa mi uvelebí pri nohách. Hreje ma jej teplo aj vedomie, že sme zasa o kus bližšie k cieľu. Podarilo sa nám nájsť i zopár drobností, ktoré síce nepotrebuje, ale môžeme využiť. Ráno všetky odfotoím a pošlem Dominikovi, aby som mu zlepšila náladu.

Spomeniem si na zvonček, natiahnem sa po nohavice a vylovím ho z vrecka.

„Pozri, čo som ti priniesla,“ prihovorím sa mačke a zavesím jej ho na obojok. Ostro zacinká, keď sa Černica prevalí na bok.

Keď som ju pred časom dovliekla z ulice ako malé špinavé mača, ktoré neuveriteľne páchlo a bolo vychudnuté na kosť, dedo protestoval. Nemá rád mačky. Obzvlášť také, ktoré sa ustavične mocú pod nohami, čo je jej najobľúbenejšia činnosť, odkedy sa s ňou podelil o kus slaniny. Často hovorí, že je spriahnutá s čertom, a podľa toho ju aj volá – Čertica. Vždy sa na tom smejem a zopakujem mu, že s ňou nám je predsa veselšie a dvom nám bolo oveľa viac smutno. Vtedy iba nepatrne prikývne, lebo aj on vie, že je to tak. Odkedy sme osameli, dni sa stali chmúrne, a hoci sa dedo všemožne snaží a humor mu je blízky, nedokázal úplne prelomiť ťažobu, čo sa nám vtisla do života. Až teraz sa nám to spoločne občas podarí aj vďaka tomuto najdúchovi.

Zavriem oči a predstavím si mamu. Takú, aká bola posledné leto, nie ako ju zmenila choroba. Tmavé vlasy, láskavé oči, jemné vrásky pri ústach, keď sa usmiala.

Vraj sa na ňu podobám. Tvrdí to dedo aj jeho kamaráti. Ja si to však nemyslím. Nevyžaruje zo mňa tolko pokoja ako z nej. A ani tolko ženskosti. Mama bola jej zosobnením. Aspoň pre mňa. Ladnosť a neha z nej sršali pri každom pohybe, bola ako vánok, ako tanec, ako prsty, čo sa šmýkali medzi vlasmi, keď mi ich ískala.

V mysli sa mi vynorí tona punčovej zmrzliny, ktorú sme dokázali naraz spratať a ktorú sme si chodili kupovať k mostu, jej biele šortky a kvetované tričko, veľké slnečné okuliare, za ktoré neraz skrývala bolesť, aj keď sa jej ústa vlnili v úsmeve... Jemné tetovanie na členku, ktoré pripomínalo retiazku a dedo jej zaň nadával, lebo podľa neho vyzerala ako poženštený námorník, a aj preto, že nemal rád, keď si ženy nechali písať atramentom po koži. No bola príliš nespútaná, aby jej to vadilo, a len sa smiala, keď ju karhal. Vynorí sa mi i vôňa karameliek, ktorá sa jej držala, hoci nepoužívala parfumy, a ja som nikdy nevedela pochopiť, odkiaľ sa berie. Menila sa jej veselosť na sladký pot? Alebo za to mohli práve zmrzlina a sladkosti, ktorým sme nedokázali odolať?

Tak či onak, voňala jedinečne. Priateľstvom. Spriaznenou dušou.

Spomienky na ňu ma vždy rozcítia, ale aj zahrejú. Ako i teraz.
Och!

Vesmíru by sa mala zaviesť prohibícia na choroby, ktoré kradnú mamy.

S dedom sa o nej veľmi nerozprávame, vraví, že si ju mám uchovať v srdci a nejatriť rany zbytočnými rečami, čo by bolo keby... Ja však o nej hovorím rada. Najmä vtedy, keď mi je clivo. Pomáha mi to uľaviť si od smútku a pripomínať si, že bola naozaj tu, a nie iba v mojej hlave, žila s nami a bola našou súčasťou. V slovách si ju zhmotňujem, aby úplne nevyprchala.

Každý z nás sa vyrovnáva so stratou po svojom, dedo častejším zatváraním sa do garáže i do seba, ja občasnou spurnosťou a nezmyselným kvákaním, avšak vedomie, že máme ešte jeden druhého, nás drží nad vodou ako záchranné koleso. Vlastne ani neviem, čo by so mnou bolo, nebyť deda. Asi by som skončila v decáku.

Priviniem si Černicu tuho k telu a dovolím jej mäkkej labke, aby mi pristála na líci. Zvonček opäť zacinká, keď sa zamrví a prevalí na brucho. Jej chlpy ma štekli a roznežňujú, vyplavujú vo mne príjemné pocity, ktorým sa ťažko odoláva.

„Aj tak ťa má rád,“ šepnem jej, „on sa iba tvári, že nie. Neboj.“ A po chvíli, azda aj vplyvom jej pradenia, zaspím.